

om de bygde muren,
så den rak till himlen, —
snart vilde hele vrmlen
vaere oppe.*)

Ja äsken kuollut suuri tiedemies, Darwinin mainio kilpailija, A. R. Wallace, joka ei ollut hänkään varsinainen sosialisti, ennustaa, että "kun työläiset ymmärtävät voimansa ja pääsevät yksimielisyyteen tarkoituseristään, silloin sarastaa ihmiskunnalle uusi ajanjakso".

Sorretun Joulu 1913.

LEILA.

SATU.

*"Älkää tuomitko, niin
ei teitäkään tuomita."*

Pikku Leila oli kovin huolissaan.

Äidin oli tapana silloin tällöin — enemmän tottumuksesta kuin todellisesta uskonnollisesta taipumuksesta — käydä kirkossa ja silloin hän otti Leilan mukaansa. Olivat juuri palanneet kirkosta, jossa pappi saarnasi ajan pahuutta vastaan.

Hän selitti jyrisevällä äänellä, mitenkä kaikissa maissa yhä enemmän ihmisiä kääntyy pois vanhempien ja esi-isiensä uskonnosta ja omaksuu erään uuden uskonnon, joka käyppi sosialismin nimellä, joka ei oikeastaan ole mitään uskontoa, vaan päinvastoin muka hävittää kaiken uskon.

Leila ei oikein ymmärtänyt tätä pastorin laveata esitystä. Mutta kun hän kuuli, että tätä uskontoa jo

*) Suuri aika! Saksan Bismarck muovallee kovalla kädellä kansalaisistaan sosialisteja. Suurin nero yhtä vähän kuin koko armeijat ei kaikilla keinolla pääse pitemmälle kuin että mitä he kiroovat, sen rakentavat he ja mitä polkevat, sitä he tukevat. Vaikka toinen johtaja ei ole toista selvempi, joukko jatkaa; jos ehkäistään, jos muuri rakennetaan valkapa talvaaseen, koko joukkue on kohta siellä ylhäällä.

tunnustaa Euroopassa noin 50 milj. ihmistä, niin hän rupesi miettimään: Kuinkahan tuo "uusi usko" oli saanut niin paljon kannattajia? Mutta kun hän vihdoinkin kuuli, että nuo uudet uskojat olivat hyvin pahaa väkeä, silloin hän ällistyi. Olihan pappi sanonut, että he kannattavat epäsiiveellisyttä, miestappoa, murhapolttoa, että he tahtoivat ottaa toisilta ihmisiltä, varsinkin rikkailta, heidän omaisuutensa, etteivät he rakastaneet isänmaatansa ja muuta semmoista, jota kaikkea ei hän nyt enää muistanutkaan.

Kirkosta tullessaan hän heti virkkoi äidillensä:

"Äiti, onko tuo totta; mitä pastori sanoi?"

Äiti ei tiennyt, mitä vastata. Isä oli sosialisti ja hän itse myös, ainakin hämärästi. Ei hän milloinkaan ollut niin tukalassa asemassa.

Mutta Leila ahdisti: "Kuules, äiti, eikö isä ole sosialisti? Semmoista lehteä hän ainakin lukee jou-tohetkillään. Eihän toki isä tuommoista hyväksy?"

Ja Leilan kasvot saivat kovin säikähtyneen ilmeen.

Äidin tuska kasvoi kasvamisestaan. Hän katui suuresti, että oli ottanut pienen Leilan mukansa kirkkoon.

Nyt *täytyi* hänen joko paljastaa pastori tai jättää Leilan isä omituiseen valoon. Hänen *täytyi* asettua toisen tai toisen puolelle.

Eikä Leila hellittänyt.

"Äiti, puhu, mitenkä asia on? Isähän on minusta niin hyvä, niin rehellinen, niin oikeutta rakastava, tah-tooko hän tosiaan kaiken tuon, minkä pastori väit-tää?"

Äiti ei voinut enää vaieta.

Hänen velvollisuutensa äitinä ja lapsensa kasvat-tajana vaati häntä puhumaan.

"Rakas lapseni", sanoi hän, "pastori on väärässä Maan päällä on paljon ihmisiä, joilla kullakin on oma käsityksensä eri asioista, ja pastorilla on omansa. Hän ei ole esittämiensä asioita tarkemmin tutkinut, mutta siitä huolimatta hän niistä puhuu aivan kuin hän ne hyvin tuntisi".

Äiti ei tahtonut sanoa, että pastori itsekkäisyydestä ehkä näin puhui. Pikku Leila ei olisikaan tätä oikein ymmärtänyt. Ja se olisi arvattavasti liian jyrkästi hävittänyt hänen nuoret kauniit haaveilunsa.

Mutta se oli Leilalle kylläksi. Pastori oli siis kirkossa varmasti vakuuttanut todeksi sen, minkä hänen äitinsä sanoi vääräksi ja minkä isän elämä ilmeisesti vääräksi todisti.

Ja Leila ei sen perästä milloinkaan ajatellutkaan kirkkoon menoa eikä äitikään sen koommin sinne mennyt.

Joulutaru 1912.

SOSIALISMI VOITTA!

Kun minä pari vuotta sitte istuin Turun kaupungin valtuustossa, sanoi minulle vanhoillisten henkinen johtaja: "Emme huolestu alempien kerrosten satunnaisista voitoista, sillä köyhälistön voiton perästä seuraa aina reaktiooni".

Tämä on vain näennäisesti totta. Totta on, että tähän päivään saakka aina on löytynyt rikkaita ja köyhiä eikä *oikeastaan mailman historia olekaan ollut muuta kuin taistelua näitten välillä*. Välistä ovat rikkaammat, välistä köyhemmät olleet voitolla. Mutta ero nykyisten ja entisten taistelujen välillä on kuitenkin melkoisen suuri.

Ensiksi ei köyhälistön taistelujain lukumäärä ole ollut *suhteellisestikaan* niin valtava kuin nykyään. Niitä on jo kaikissa mailman osissa. Euroopassa, Aasiassa, Afrikassa, Amerikassa ja Austraaliassa monta miljoonaa. Yksin sosialistisessa Internatsionaalissa on 8—9 milj., se on noin 50 milj., kun perheen muut jäsenet laskeetaan lisää. Ja näistä jo lapsetkin *järjestelmällisesti* kasvatetaan uudessa opissa. Tämä tekee miespolven perästä ainakin 200 miljoonaa Internatsionaalen jäsen-